

KRITISCHE KLASSIEKEN
SCHOKLAND

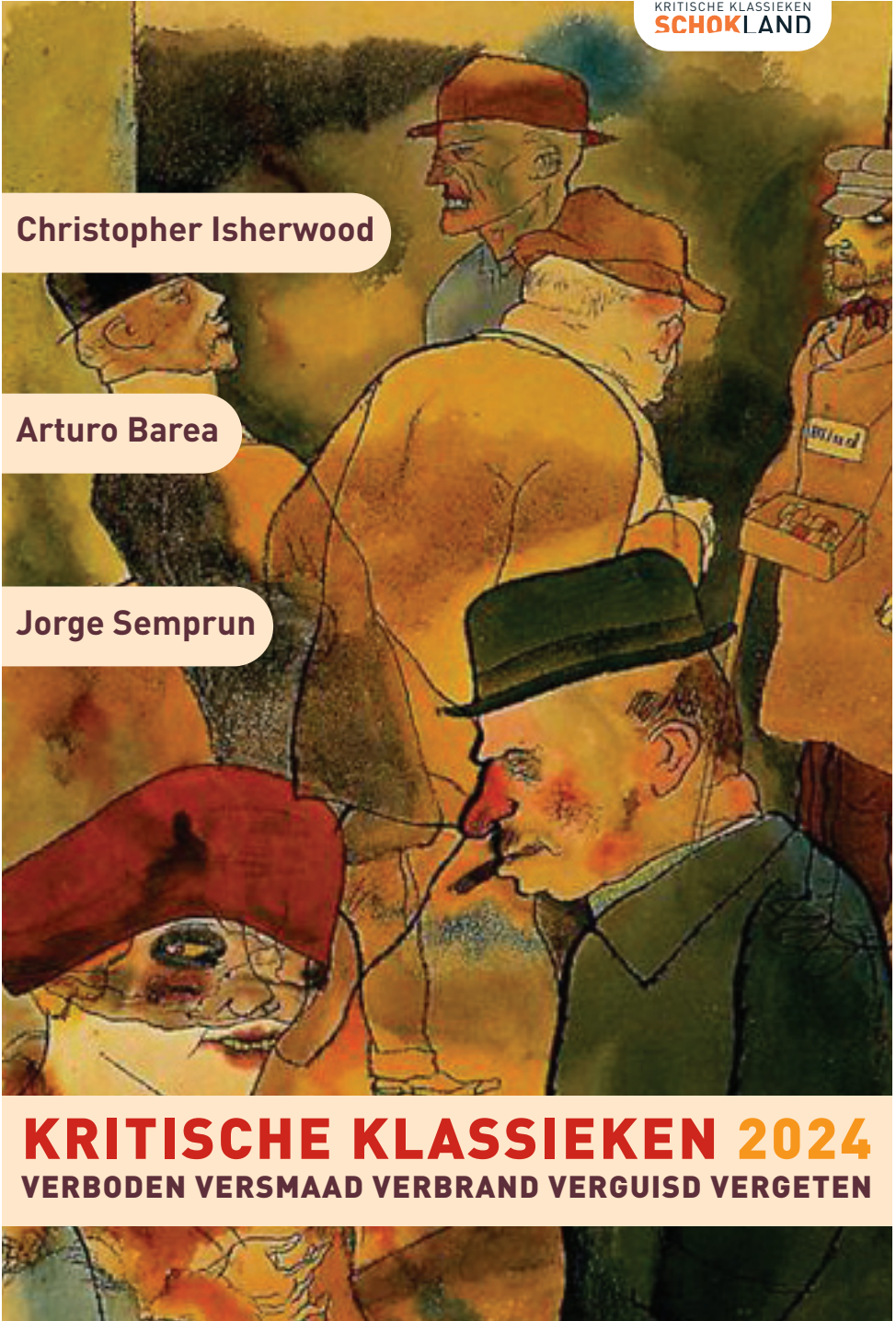
Christopher Isherwood

Arturo Barea

Jorge Semprun

KRITISCHE KLASSIEKEN 2024

VERBODEN VERSMAAD VERBRAND VERGUISD VERGETEN

De twee Berlijnse romans van Isherwood

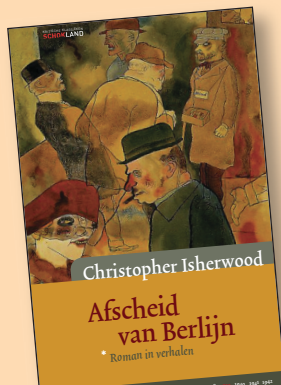
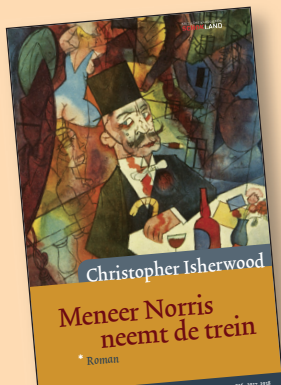
In maart 1929 bracht de jonge Britse schrijver Christopher Isherwood (1904-1986) voor het eerst een kortstondig bezoek aan Berlijn, daartoe aangespoord door zijn oude schoolvriend Wystan Auden die daar na zijn afstuderen een jaar verbleef. Het bleek het begin van een fascinatie die bijna een decennium zou duren, niet in het minst omdat de homo-seksuele Isherwood zich in het tolerante Berlijn met zijn nichtenbars, cabarets en bordelen eindelijk bevrijd voelde van het puriteinse Engeland van die tijd.

Terwijl Auden terugging naar Engeland, vestigde Isherwood zich vanaf eind 1929 tot de machtsovername door Hitler semi-permanent in de Duitse hoofdstad. Deze periode van zijn leven verwerkte hij in twee romans: *Meneer Norris neemt de trein* (1935) en *Afscheid van Berlijn* (1939).

Meneer Norris neemt de trein laat zich lezen als een schelmenroman tegen de achtergrond van de nadagen van de Duitse Weimarrepubliek en vertelt het verhaal van de vriendschap tussen de verteller en de mysterieuze Arthur Norris. Vanaf hun eerste ontmoeting raakt de verteller verwickeld in een reeks ongewone gebeurtenissen, waarin meneer Norris steeds de hand lijkt te hebben. Het Berlijn van 1933, de opmaat naar de machtsovername door de nazi's, de weke schurk meneer Norris,

zijn smoezelige zaakjes en zijn merkwaardige kennissenkring en het voortdurend wisselen tussen bondgenoten en politieke partijen krijgen in levendige details gestalte. Pas aan het eind, als meneer Norris voor de laatste keer de trein neemt, vallen alle puzzelstukjes in elkaar.

Afscheid van Berlijn is opgebouwd als een raamvertelling van drie verhalen en evenzoveel dagboekfragmenten, waarin de in de ikvorm vertellende 'Christopher Isherwood' zijn indrukken beschrijft van de sfeer van de stad Berlijn en de mensen die hij er ontmoette tijdens de nadagen van de Weimarrepubliek. Sally Bowles — dankzij de vertolking van Liza Minelli in de film *Cabaret* misschien wel de bekendste romanfiguur uit Isherwoods verhalen —, de zorgelijke hospita Fräulein Schröder, de proletarische familie Nowak in hun trieste huurkazerne, de schatrijke joodse familie Landauer; de onvermijdelijke opkomst van de nazi's, maar ook het Berlijn van de losse zeden, de bordelen en de nachtclubs: allemaal zijn ze haarscherp geportretteerd door de schrijver die zelf voortdurend op de achtergrond blijft. Niet voor niets schrijft hij al op de eerste pagina de inmiddels legendarische woorden: 'Ik ben een fototoestel, waarvan de sluiters openstaat, volkomen passief, ik leg vast, ik denk niet.'

KRITISCHE KLASSIEKEN 21

CHRISTOPHER ISHERWOOD Meneer Norris neemt de trein

Roman

198 pagina's

ISBN 978 90 833060 1 8

Gebonden met stofomslag

Vertaald door Willem van Toorn

Met een nawoord van Nils Buis

€ 23,- | januari 2024

KRITISCHE KLASSIEKEN 22

CHRISTOPHER ISHERWOOD Afscheid van Berlijn

Roman in verhalen

200 pagina's

ISBN 978 90 833060 2 5

Gebonden met stofomslag

Vertaling en nawoord van

Willem van Toorn

€ 23,- | januari 2024

‘Armoedige huurkamers in de achterbuurten van Berlijn, verlopen actrices, hysterische vrouwen met nazi-sympthieën, de rijken die zich in hun dure huizen opsluiten en zich nog veilig achten in een Berlijn waar de crisis steeds duidelijker voelbaar wordt en Hitler steeds belangrijker.’

— Trouw

‘Als je verhalen als deze leest, verbaast het je niet dat Hitler aan de macht is gekomen, maar wel dat het niet een paar jaar eerder al gebeurde.’

— George Orwell

JORGE SEMPRUN

De grote reis

Memoir

210 pagina's

ISBN 978 90 833060 3 2

Gebonden met stofomslag

Vertaald door Jean Schalekamp

Met een nawoord van Peter Venmans

€ 24,- | april 2024

Bestemming Buchenwald

De grote reis beschrijft de lange vierde nacht van een reis die van het Franse Compiègne naar het concentratiekamp Buchenwald voert. De hoofdpersoon is gearresteerd wegens zijn activiteiten voor het Franse verzet en staat met honderdnegentien medegevangenen samengeperst in een goederenwagon. Tijdens de rit voert hij diepgaande gesprekken met de naamloze 'jongen uit Semur', die tegen hem aangedrukt staat en het transport uiteindelijk niet zal overleven.

In de lange, tergende stiltes komen herinneringen naar boven aan de vlucht naar Frankrijk en de verhoren van de Gestapo. Van het

verleden springt het verhaal naar de toekomst: het kamp Buchenwald en vooral naar de reis terug naar het bevrijde Frankrijk. Deze verteltechniek, waarin heden, verleden en toekomst samenvallen maakt *De grote reis* tot een indrukwekkende literaire prestatie.

Jorge Semprun (1923 - 2011) werd na zijn vrijlating uit het concentratiekamp lid van de leiding van de illegale Spaanse communistische partij tot hij in 1964 als partijlid werd geroeyeerd. Van 1988 tot 1991 was hij onder de sociaaldemocraat Felipe Gonzalez partijloos minister van Cultuur van Spanje.

'Semprun blijkt in staat helder, scherpzinnig en wars van enige pathetiek terug te blikken, zonder dat je het gevoel krijgt naar iemand te luisteren die het hart voor het hoofd heeft ingeruild.'

— Vrij Nederland

'Een tijdsdocument van iemand die meerdere malen door de geschiedenis is geraakt.'

— NRC Handelsblad

De opmaat tot de Spaanse burgeroorlog

Na het succes van het in 2020 verschenen *De slag*, het laatste deel van Arturo Barea's indrukwekkende Spaanse trilogie, verschijnt in het najaar van 2024 het tweede deel: *De weg*.

De weg speelt zich af in de jaren 1920 tot 1923, ten tijde van de Rifoorlog. Na het verlies van de laatste grote koloniën (Cuba, Puerto Rico en de Filippijnen), was er een grote deuk geslagen in het nationale zelfvertrouwen van het eens zo machtige Spanje, reden te meer om alles op alles te zetten om de heerschappij over het zogenoemde protectoraat Spaans Marokko te willen behouden. In 1920 wist de Riffijnse leider Abdelkrim Khatabbi echter de verschillende Riffijnse stammen te verenigen en begon een guerillaoorlog tegen de koloniale overheerser.

Als dienstplichtig soldaat wordt de dan drientwintigjarige Arturo Barea met zoveel van zijn generatiegenoten naar Marokko gestuurd, waar hij al snel tot sergeant wordt bevorderd.

Als sergeant bevindt hij zich in een vreemde positie: hij behoort niet meer tot de gewone diensplichtige soldaten, maar ook niet tot de geprivilegieerde klasse van hogere officieren.

Wél biedt het hem een inkijk in het door en door corrupte leger, waar onrecht, omkoping, geweld en machtsmisbruik aan de orde van de dag zijn en leert hij Francisco Franco en andere hoge officieren kennen, die de volstrekt zinloze koloniale oorlog gebruiken om de nodige ervaring op te doen voor de opstand die ze in 1936 tegen de Spaanse republiek zullen ontketenen. Daarmee is de militaire exercitie in Marokko niet meer en niet minder dan de opmaat tot de Spaanse burgeroorlog.

Net als in *De slag* toont Barea zich een vlijmscherp waarnemer, die zonder een blad voor de mond te nemen en met nietsontziende eerlijkheid het cynisme en de willekeur binnen het militaire apparaat aan de kaak stelt.

www.uitgeverijchokland.nl

KRITISCHE KLASSIEKEN
SCHOKLAND

Vertegenwoordiging in Nederland

Frederike Scholing
frederike@scholinginboeken.nl
T: 06 - 10391033

Vertegenwoordiging in België

EPO
orders@EPO.be
T: +32- (0)3/2396874

KRITISCHE KLASSIEKEN 17

ARTURO BAREA
De slag

Madrid tijdens de Spaanse Burgeroorlog

448 pagina's

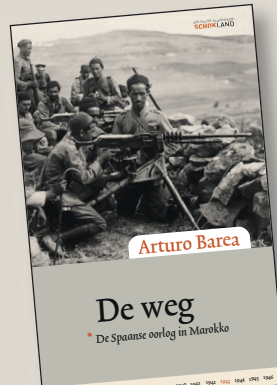
ISBN 978 90 824546 6 6

Gebonden met stofomslag

Vertaald door Roland Fagel

Met een nawoord van Hub Hermans

€ 27,- | vierde druk: najaar 2024

KRITISCHE KLASSIEKEN 24

ARTURO BAREA
De weg

De Spaanse oorlog in Marokko

400 pagina's

ISBN 978 90 833060 0 1

Gebonden met stofomslag

Vertaald door Mia Buursma

Met een nawoord van Hub Hermans

€ 29,- | najaar 2024

> De pers over *De slag*

‘Wat is het knap als je over oorlog kunt schrijven op de manier waarop Arturo Barea dat doet. Beeldend, indringend, maar zonder goedkoop effectbejag.’

— Jeroen van der Kris in NRC

‘Rauw en gloedvol beschrijft Barea de oorlog in zijn land en in zijn hoofd.’

— Maarten Steenmeijer in De Volkskrant

‘Dit is levende geschiedenis: de hartstocht, de haat, de wanhoop. Een geweldig boek.’

— Wim Berkelaar op NPO Boekenpodcast

‘Orwell bewonderde Barea, Gabriel García Márquez noemde *De slag* ‘een van de beste boeken ooit in het Spaans geschreven’. Dat is geen gratuite blurb, maar de zuivere waarheid.’

— Daan Pieters op Tzum